

A.I.D.S.

TEK PERDELİK OYUN

MARIO FRATTI

ÇEVİREN

SELDA ÖNDÜL

KİŞİLER

OTTO Bir AIDS kurbanı

EVAN En iyi arkadaşı

Sahne: *Günümüzde New York'ta bir hastane odası; pencere açık; OTTO merakla dışarıya bakıyor; cam kapıdan; çok hastadır, çok halsizdir; yatağına koşmak üzere aniden geri döner; ama güçlüğüle hareket edebilmektedir, acıyla; birinin kapıya doğru geldiğini görmüş olmalıdır; EVAN, en iyi arkadaşı, odaya girer.*

EVAN *(telaşlı, yardım ederek):* Ne yapıyorsun? Niye ayaktasın? Kalkmamalısın, biliyorsun... Çok halsizsin... *(yatağına yatmasına yardım eder; sessizlik)* Bugün nasıl hissediyorsun kendini? *(belli belirsiz bir el hareketi; OTTO "eh işte." der gibi)* Öyle solgunsun ki. Soluk soluğasın. Niye kalktın? Hemşireyi çağırman yeter, bir şeye ihtiyacın olduğunda... *(sevecen)* Bir şeye ihtiyacın var mı? Su, portakal suyu? ... *(OTTO hiçbir şeye ihtiyacı olmadığını işaret eder; sessizlik)* Trafik yüzünden geç kaldım bugün, Bizim Yürüyüş yüzünden ... Geçen senekini hatırlıyor musun? Birlikteydik, el ele, mutlu, Yürüyüşte olmaktan gururlu, ilişkimizden, aramızdaki ... *(elini tutar; tereddüt eder)* ... aşktan.

OTTO : Kimler vardı?

EVAN : Herkes... Jim, Rudolph, Tony, Michael, Pablo... yaşlılar, çiftler –gey çocuklarıyla gurur duyan anneler,babalar- ... polisler, askerler –erkekler ve kadınlar- ... Pankartlardan birinde şöyle yazıyordu: "Moskova'daki Büyükelçiliğimizi gey askerlerle koruyun. Yalnız onlara güvenebilirsiniz." *(OTTO gülümser)* Herkesin hoşuna gitti, şevkle alkışladılar. Görüyorsun ya, espri gücümüz ölmedi.

OTTO *(hüzünle)* : Asla da ölmeyecek. İyi ki ölmeyecek.

A.1.D.S.

(sessizlik) Kim vardı yürüyüşte
– bizim gruptan?

EVAN : Çiftler ... Jim ve Rudolp, Tony ve Pablo, Mark ve
Phil ... Şişko Rose ve yeni kız arkadaşı ...

OTTO : Ya David?

EVAN : Onu görmedim?

OTTO : Art?

EVAN : Evet... tekerlekli sandalyede... Moses itiyordu
onu...

OTTO : Peki Bill?

EVAN (bir anlık tereddütten sonra) : Duyduğuma göre
eve gitmiş... annesine.

OTTO : Nasılmış?

EVAN (dikkat ederek) : Pek iyi değil... Dediklerine göre
sonuna gelmiş... Bir hafta
daha, belki...

OTTO : Conrad'den ne haber? Onunla mı? İzin vermiş-
ler mi ona-?

EVAN (keserek) : Cenazesindeydim, dün...

- OTTO : Neden bana söylemedin?
- EVAN (*keserek*) : Cenazesine gittim, dün...
- OTTO : Neden bana söylemedin?
- EVAN : Kolay değil insanın bir arkadaşına--
- OTTO : --hepimizin öleceğini söylemesi, sırayla, amansızca, değil mi?
- EVAN : Bu doğru değil ... Benimki hala "negatif".
- OTTO : Daha ne kadar öyle kalacak? (*kısa bir sessizlik*)
Özür dilerim ...
- EVAN : Sonsuza dek, umarım.
- OTTO : Ben de. Benim için... her şey bitti. (*aniden; EVAN'ı şaşırtarak*) O doktor, koridorda, sana ne söylüyordu?
- EVAN (*şaşırmış, tereddütlü*) : Eee... O hastane yöneticisi...
- OTTO : Ne istiyormuş senden?
- EVAN : Her şeyi bilen ve konuşmayı seven tiplerden. İlaçlar, komplikasyonlar, maliyetler, Avrupa'dan son dedikodular... (OTTO *ona dikkatle bakar.*)

Görünüşe bakılırsa çok sayıda heteroseksüelde de var. Sayı gittikçe artıyor. Özellikle Afrika'da. Oradaki sayının yüzde ellisini heteroseksüeller oluşturuyor. Yüzde otuzunu madde bağımlıları ... Fahişeler, üçte ikisini... Pezevenkler öfkeli. İşler durgun. Fakir kızları öldüresiye dövüyorlar. Birini –yalnızca 16 yaşında bir kızı- boğazı kesilmiş bulmuşlar--

OTTO *(keserek)* : Benim için ne dedi?

EVAN : Bütün ayrıntıyı biliyor, tek tek her bir vaka hakkında. Yan odadaki zavallı adamın kötü durumda olduğunu söyledi. Hepi topu on günü kalmış...

OTTO *(ısrar ederek)* : Ne dedi, benim için?

EVAN : Senin durumun umutsuz değilmiş onun...

OTTO : Ne kadar?

EVAN : Ah... Daha fazla. Bana şey diyordu--

OTTO *(keserek)* : Bir ay mı? İki ay mı?

EVAN *(duymazdan gelerek)* : ... Fiyatlardan, maliyetlerden söz ediyordu... Hastane, on günü kalmış komşun için on iki bin dolar harcıyor--

OTTO : Ya ben? Kaç haftam var?

- EVAN : Ay... Ayların olduğunu söyledi, çok--
- OTTO : Kaç?
- EVAN (*tereddüt ederek*) : ... Altı, en azından...
- OTTO : Yalan mı söylüyorsun bana?
- EVAN : Hayır... söylemiyorum.
- OTTO : Arkadaşlığımızın hatırına?
- EVAN : Aşkımızın hatırına demek istiyorsun herhalde?
(*Elini öper.*)
- OTTO : Bana yalan mı söylüyorsun, “aşkımızın hatırına”?
- EVAN : Hayır... Dürüst olduk her zaman, birbirimize...
- OTTO : Biliyorum. (*Ona dikkatle bakar.*) Ama benden bir şeyler sakladığını anlayacak kadar iyi tanıyorum seni.
- EVAN : Neden? Yalnızca on gün ya da on hafta kalmışsa neden sana söylemeyeyim ki? Bilmek her zaman daha iyidir.
- OTTO : Daha iyidir. Her şeyi söyle bana.

A.1.D.S.

EVAN : İlişkimiz üzerine, paylaştığımız o muhteşem anılar üzerine yemin ederim.

OTTO : Altı ay demek?

EVAN : En azından – dedi. Yemin ederim. *(Bir sessizlik.)*

OTTO : O halde sakladığın başka bir şey, var... Nedir?

EVAN *(emin olmayarak)* : Hayır... saklamıyorum...

OTTO : Başka kim öldü?

(EVAN ona bir gazete verir, ölüm ilanlarını açar.)

EVAN *(OTTO okurken)* : Üç kişi daha. *(OTTO dikkatle okur)* Tuhaf bir üçlü... Bir rahip, bir dansçı ve bir doktor... Doktor hakkında yazılanları oku.

OTTO : Tanıdığımız biri mi?

EVAN : Hayır.

OTTO *(dikkatle okuyarak)* : Bizi mi suçluyorlar?

EVAN : Hayır.

OTTO *(okumaya devam ederek)* : Bu kez şanslıyız... Her şey için bizi suçluyorlar... *(bir şey bularak)* Hah.

EVAN : Cesurmuş, değil mi?

OTTO : İlk değil. *(Düşünür.)*

EVAN *(meraklı)* : Ne düşünüyorsun?

OTTO : Nasıl yaptığını. Hiçliğe bir atlayış, o kadar.

EVAN : Son günlerin dayanılmaz acısından kaçmak istemiş... 911 numaralı odada kalan adamı görmelisin... Korkutucu.

OTTO : Kim için?

EVAN *(huzursuz)* : Onu görenler için... Hastabakıcılar, arkadaşlar...

OTTO : Hala arkadaşı kalmış mı? Ziyarete gelen kimseyi görmedim.

EVAN : Buralı değil. Teksaslı. *(Sessizlik; birbirlerine bakarlara.)*

OTTO : Ne düşünüyorsun?

EVAN *(alçak sesle)* : Hiç.

A.1.D.S.

OTTO : Sıkıldıysan gidebilirsin.

EVAN : Ben mi? Seninle mi? Asla!

OTTO : Belki yapacak işlerin vardır, acilen.

EVAN : Bir şey yok, kesinlikle yok. Öğleden sonrası burada geçirebilirim. İzin verdikleri müddetçe. Beni kovana kadar. (*Duraklama.*)

OTTO : Biliyorum benden bir şey saklıyorsun sen.

EVAN : Biliyor musun? Ne biliyorsun? Kim söyledi?

OTTO : Gördüm.

EVAN : Ne gördün?

OTTO : Dışarıda, koridorda.

EVAN : Ne gördün?

OTTO : O doktor – yönetici – sana bir zarf verdi. Ne var içinde? Bir fatura daha mı?

EVAN : Yo hayır! Daha fazlasını karşılayamayacağımızı biliyorlar. Daireni, tablolarını, eşyalarını sattın. Artık bir şey daha sattıramazlar bana... (*acıyla gülümseyerek*) Ben – yasalar karşısında – akraba değilim. Ne ironik! Senin en yakın arkadaşımın ve

aileden sayılmıyorum!

OTTO : Belki de sana şantaj yapıyorlar. Ya ödersin ya da... ?

EVAN : Ya da... ? Bana ne yapabilirler ki?

OTTO : Sana bir şey yapamazlar. Belki bana...

EVAN : Ne? (*şaka yaparak*) Zehirlerler mi?

OTTO : Sokağa atarlar. O kadar çok hasta var ki –evsiz, New York sokaklarında.

EVAN : Bunu sana yapamazlar. Ben varım. Seni savunurum. Sokağa attıkları insanların onları koruyacak, savunacak kimseleri yok

OTTO (*birden, tekrar; herhangi bir kuşku bırakmaksızın*) : O zarfta ne var?

EVAN (*alçak sesle*) : Sayılar, istatistikler. Bana hepinizin tek başınıza Hastaneye günlük maliyetinizin bin dolardan fazla olduğunuzu söyledi. İflas etmekten korkuyorlar. (*ironik*) Bunu da hak ediyorlar. İflas etmeliler. Yalnızca “kâr” ile ilgileniyorlar.

OTTO (*üzerinde düşünerek, zihninden hesaplayarak*) : Altı ay... eğer doğruysa, iki yüz bin doları geçer...

A.1.D.5.

EVAN : Öyle diyorlar. Her zaman abartırlar.

OTTO : Sen de böyle mi hesapladın?

EVAN (*emin olmayarak*) : Şey... Bir çok gazete aynı sonuca varmış. Doğru olmalı... Günde bin dolar, en azından.

OTTO : Pekala. Göster bana şu istatistikleri, şu zarfı. Bilirsin sayıları severim.

EVAN (*konuyu değiştirmeye çalışarak*) : BİZİM sayımız ne?

OTTO (*hüzünle*) : Sekiz... En azından sekiz ayım kalmış olmalı, eğer bu dünyada adalet diye bir şey varsa... (*gülümserler*)

EVAN : Sekizinde karşılaşmıştık –doğum günün ... İkimiz de Ağustos'ta doğmuşuz – sekizinci ay. Seyahat ettiğimizde hep sekizinci katı isterdik –içinde sekiz olan bir oda numarası... İlk aylarda birbirimize hediyeler alıp verirdik, sekizincide–

OTTO : Yalnızca ilk aylarda.

EVAN : Sonra birlikte karar verdik –tam bir mutabakatla- hediyeleşmemeye... Gereğinden fazla kravat, gömlek, iç çamaşırı, çikolata... Kilo vermeye karar verdik, hatırladın mı?

OTTO (*esprili*) : Ben başardım, bak bana. 22 kilo ver-

dim. (EVAN, *üzüntü ve özdeşlik duyguları ile, onu alnından öper.*)

EVAN : 21 demiştin.

OTTO : O düdü. (*Sessizlik.*)
(*ısrarlı*) O zarfta ne var?

EVAN (*tereddütlü*) : Sana garip gelecek... Bir çek.

OTTO (*şaşırmış*) : Bir çek mi? Ne oldu? Birdenbire kendilerini suçlu mu hissetmeye başladılar ve zararımızı mı tazmin ediyorlar? Görüyorsun ya, bu dünyada hala adalet diye bir şey var! Kendimden utanmalıyım! Hastaneleri ve toplumu suçlamak için aceleci davrandım! Ne kadar geri alabileceğiz? Fazla fatura ettiklerini itiraf ettiler mi? (*Sessizlik; EVAN hareketsizdir.*) Bir bakalım. Şimdi her şeyi hesaplayacağım. Ne kadar ödedik, ne kadar geri alacağız; beklediğimizden az mı verecekler?

EVAN (*tereddüt ederek*) : Bu bir geri ödeme değil.

OTTO : Ne o halde? İyi hal ödülü mü? Burada baş belası değilim. Mini minnacık bir fare kadar sessizim.

EVAN (*dikkatle*) : Olağandışı, tuhaf... bir teklif.

OTTO : Para mı, teklif mi?

EVAN : İkisi de.

A.I.D.S.

OTTO : Yani?

EVAN : Belli bir miktar... eğer teklif.... kabul edilirse.

OTTO : Ne kadar?

EVAN : ... Yirmi bin.

OTTO (*çok şaşırmiş*) : Bu bir servet, bizim için. Ne tür bir teklif? Kabul ettin mi? Hemen “evet” de. Bu paraya ihtiyacımız var.

EVAN : Teklif... tuhaf.

OTTO : Ne olursa olsun kabul et. Şimdi önemli olan o para. Vasiyetimde sana kalan bir şey yok. Bizden ne istiyorlar? Ne yapmalıyız?

EVAN : Para bizim için... değil. A.I.D.S. Vakfı için.

OTTO (*şaşırmiş*) : Hah... Hakikaten garip... Ondan bir hediye mi? Kim yakalanmış AIDS'e? Oğlu mu? Erkek kardeşi mi?

EVAN : Kişisel bir hediye değil bu... Bankadan geliyor. Özel bir fon...

OTTO : Ne için? Ne amaçla? Ahlaki bir kriz mi? Suçluluk mu? Böyle bir çöplük için günde bin dolar aldıkları için utanıyorlar mı? (*Duraklama.*) Teklifin ne olduğunu açıkla. (*Duraklama.*) Ben de mi

içindeyim? (EVAN başıyla onaylar. Sonunda zarfı gösterir; yırtmaya hazırdır.)

EVAN : Gel zarfı yırtalım ve olup biteni unutalım.

OTTO (*keserek*) : Hayır! Yirmi bin doları öyle bir kenara atamazsın. Bilmeliyim. Ben de işin içindeyim. Bu beni de ilgilendiriyor –sen söyledin.

EVAN (*yavaşça, dikkatle*) : Bunların akıllarının nasıl çalıştığını bilirsin –bu hastane yöneticilerinin... Bunlar muhasebeciden başka bir şey değiller... En iyi bütçeyi çıkarırlar, kar etmezlerse kovulacaklarından ödleri kopar ...

OTTO : Ne söyledi sana?

EVAN (*emin olmayarak, yavaşça*) : Bir... kural olarak... çünkü... göz önüne alındığında... (*Kendini net olarak ifade edemez.*)

OTTO : Şunu söyle bana: aynı teklifi yandaki adama da yaptı mı –şu on günü kalmış olan adama?

EVAN : Hayır.

OTTO (*yavaşça*) : Anlamaya başlıyorum.... Bu teklif yalnızca sekiz ay ömrü kalmışlara. (EVAN *onun gözlerinin içine bakmaya cesaret edemez*; OTTO'nun *anladığını biliyordur.*) Ya haplar? Sana hapları verdi mi?

A.1.D.S.

EVAN : Hangi hapları?

OTTO : Bana vermen gereken zehiri.

EVAN : Yo hayır. Mecburi... değil, kesinlikle seçime kalmış.

OTTO : Pekala. Ben gönüllü olacağım! Nerede şu haplar? "Gönüllü" olarak onları içeceğim.

EVAN : Hap yok. O herhangi bir şey sağlamıyor.

OTTO (*ironik*) : Ne nazik adam!

EVAN : Karışmak istemiyor...

OTTO : Doğal olarak!

EVAN : O da haklı... bir bakıma.

OTTO : Çok haklı.

EVAN : Nazik bir mesafe dahilinde –avantajları ve dezavantajları— açıkladı.

OTTO : "Dezavantajlar"ı anlat bana.

EVAN : Son günler... korkunç oluyor.

OTTO *(acı bir ironi ile)* : Biliyorum. Cehennem azabı. Bunu düşündüm.

EVAN : Neyi?

OTTO : Acıyı. Kurtulmanın yollarını. (Sessizlik; birbirlerine bakarlar.) Gördüğün gibi düşüncelerimi okumuşlar, tahmin etmişler.

EVAN : Neyi tahmin etmişler?

OTTO : Acı çekmek istemediğimi... Doktor *(Gazeteyi imler.)* –onun yöntemi—onuncu kattan ani bir atlayış... binlerce kez düşündüm (İkisi de pencereye bakar; acı dolu bir sessizlik.) Çeki göster bana.

EVAN *(zarfı uzatarak)* : İşte burada... (OTTO zarfı açar ve çeke bakar) Yırt onu.

OTTO : Kimseye yazılmamış...

EVAN : Yırt onu!

OTTO : Sence biz bunu... kime yazarız, onun düşüncesine göre?

EVAN : Ver onu bana. Kendim yırtacağım.

OTTO *(ısrarcı bir biçimde)* : Kime?

A.1.D.S.

EVAN *(duraklamadan sonra)* : AIDS Vakfı'na.

OTTO *(yavaşça, EVAN'a bakarak)* : Hayır.

EVAN : Yok edelim onu!

OTTO : Sana bir seçenek sunduğu açık.

EVAN : Ne seçeneği?

OTTO *(yavaşça, ona dikkatle bakarak)* : Adını yazabilirsin, buraya...

EVAN : Hayır! Asla!

OTTO *(serinkanlı; kararlı)* : Bu benim son arzum... Son arzumu geri çeviremezsin... Adını buraya YAZMALISIN... bu senin için... *(EVAN'ın gözlerinde yaşlar, başını sallar.)*

EVAN : Hayır... Hayır...

OTTO : Yapmalısın ...
Bu sana benim son armağanım.
(Sıkıca el tutuşurlar, umutsuzca. EVAN OTTO'nun elini öper. Birlikte açık pencereden dışarıya bakarlara. Bir spot ışığı pencereyi aydınlatır. Tablo. Kararma.)

PERDE

